

**Bijlage 4 bij agendapunt 3A: Beleidsvoorstel omvang waterschapszorg WDOdelta
Algemeen bestuursvergadering Waterschap Drents Overijsselse Delta d.d. 31 oktober 2017**

BIJLAGE 4. UITGANGSPUNTEN WATERSCHAPSZORG

In uw vergadering in maart 2017 hebt u de volgende uitgangspunten vastgesteld voor uitwerking van de waterschapszorg binnen het beheergebied van WDOdelta:

1. Doelrealisatie.

Met het vormgeven van waterschapszorg wordt duidelijk wat onze verantwoordelijkheid is in het watersysteem. Bij waterschapszorg gaat het om het zodanig inrichten en beheren van het systeem dat de doelen voor waterkwantiteit en waterkwaliteit kunnen worden gerealiseerd: GGOR, NBW / WB21 en KRW. We gaan hierbij uit van de doelen en afspraken zoals die op dit moment zijn vastgelegd en daarnaast geldt natuurlijk de Keur waarvoor in juni van dit jaar een voorstel aan u wordt voorgelegd.

2. Functionaliteitscriteria en overige criteria.

De Raad van State heeft bevestigd dat slechts twee uitgangspunten mogen gelden bij het vormgeven van de waterschapszorg: waterhuishoudkundige criteria en het watersysteembelang. We noemen dat functionaliteitscriteria. Deze criteria zijn erop gericht om waterafvoer, wateraanvoer, waterberging en ontwatering mogelijk te maken. De uitspraak van de RvS betekent dat zaken als aantal aanliggende eigenaren of hectares, belanghebbenden, bevolkingsdichtheid, geïnvesteerd kapitaal en dergelijke geen criteria mogen zijn bij het concretiseren van de waterschapszorg.

Natuurlijk zijn er andere zaken die van belang zijn, zaken die niet direct gericht zijn op de waterhuishoudkunde of het watersysteem. In het overzicht hieronder staan ze vermeld.

We stellen u voor dit overzicht vast te stellen en deze uitgangspunten te gebruiken bij het concretiseren van de waterschapszorg binnen ons gebied.

Overzicht criteria waterschapszorg	
Doelen realiseren	<ul style="list-style-type: none"> • GGOR • NBW / WB21 • KRW
Functionaliteitscriteria waterschapszorg: waterhuishoudkundige functie en watersysteembelang	<ul style="list-style-type: none"> • Aan- en afvoer van water. Aanvoer en afvoer van water uitgedrukt in debiet (liter per seconde). Hoeveel liters water afvoeren / aanvoeren (maatgevende afvoer/aanvoer) om de doelen te realiseren?
	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwatering. Watergangen nodig voor de ontwatering van bepaalde gebieden en voor peilscheiding (kwel sloten), voor zover deze watergangen niet voldoen aan de criteria voor aan- en afvoer.
	<ul style="list-style-type: none"> • Waterberging Hectares waterberging en watergangen van belang in extreme situaties.
	<ul style="list-style-type: none"> • Afvoeren en doorspoelen van verontreinigd water. Wateren die effluent ontvangen of die liggen achter een overstort.
Overige aspecten van belang bij besluitvorming waterschapszorg: spelen een rol bij de keuze tussen de verschillende zorgvarianten	<ul style="list-style-type: none"> • Verschillende vormen van medegebruik: recreatief, educatief, visserij, vee, energie opwekken, grondstofwinning e.d.
	<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheid om taluds en keringen te beschermen tegen ondermijnende soorten (muskusratten)
	<ul style="list-style-type: none"> • Cultuurhistorie, inrichtingspatronen en landschappelijke kwaliteit.
	<ul style="list-style-type: none"> • Zichtbaarheid van het waterschap.

3. Gefaseerde aanpak: 1. afbakening verantwoordelijkheid watersysteem en 2. beheer

Bij het bepalen van de waterschapszorg zijn twee vragen van belang:

- Voor welk deel van het watersysteem zijn wij verantwoordelijk?
- Hoe beheren we dit deel van het watersysteem?

We stellen voor deze twee elementen in de uitwerking niet gelijktijdig op te pakken, maar gefaseerd in de tijd uit te werken en aan u voor te leggen. Dat betekent dat we eerst de verschillende zorgmodellen aan u voorleggen (september) en daarna het voorstel over het beheer (november).

Bij het beheer gaat het om het volgende:

- Doen we onderhoud zelf of leggen we onderhoudsverplichtingen op aan de grondeigenaren?
- Welke voorzieningen willen we treffen zodat het onderhoud dat door de grondeigenaren zelf wordt uitgevoerd voldoet aan de gestelde criteria. Kortom: wel of geen schouw?

4. Onderzoek in zes gebieden

Voor zes representatieve deelgebieden die verspreid liggen in het gebied gaan we onderzoeken wat het effect is van verschillende normen en criteria op de watersysteemoelen, de consequenties voor de organisatie en de kosten van het watersysteem.

De verkregen informatie wordt gebruikt voor het beoordelen en toelichten van de verschillende zorgvarianten.

Zie bijlage 2. Kaartje gebied met de locaties die we onderzoeken.

5. Afvoer en aanvoer van water

Bij het opstellen van de verschillende zorgvarianten gaan we uit van het huidige systeem van waterschapssloten en schouwsloten in het beheergebied. Het stelsel dus dat momenteel in beheer is van het waterschap (zelf onderhoud doen en schouw). We zijn bezig met harmonisatie en gaan dus niet bezien of wateren die momenteel niet in het beheer zijn van het waterschap onderdeel van de zorg moeten zijn.

Wat betreft de aanvoer van water geldt dat niet op alle plaatsen in het gebied momenteel water wordt aangevoerd. We sluiten op dit moment aan bij deze huidige aanvoersituatie.

6. Gebruik landelijke terminologie.

We gebruiken de terminologie die landelijk is ontwikkeld, A, B en C watergangen:

- A watergangen: watergangen waar het waterschap verantwoordelijk is voor de inrichting en het onderhoud.
- B watergangen: waterschap is verantwoordelijk voor de inrichting en het beheer, maar de grondgebruikers zijn verantwoordelijk voor het onderhoud (eigenaar is onderhoudsplichtig). In de B-watergangen is een bepaalde vorm van toezicht door het waterschap mogelijk (schouw).
- C watergangen: hier zijn de grondgebruikers verantwoordelijk voor de inrichting en ze doen zelf het onderhoud. Er geldt geen onderhoudsverplichting en het waterschap houdt geen toezicht of onderhoud goed wordt uitgevoerd.

7. Kosten en tarieven.

De kosten van het watersysteem in de toekomst zijn afhankelijk van de keuzes die u maakt tijdens het ontwerpproces en bij de besluitvorming over de verschillende varianten voor waterschapszorg. Bij de verschillende varianten die aan u worden voorgelegd zijn steeds de verwachte kosten vermeld en de gevolgen voor de ontwikkeling van de waterschapstarieven.

8. Monitoring en evaluatie.

De waterschapszorg wordt inhoud gegeven op basis van de situatie zoals die momenteel geldt. Om te kunnen beoordelen of de nieuwe waterschapszorg naar tevredenheid functioneert worden de werking van het systeem en de mogelijkheden om onze doelen te realiseren gevolgd.

Daarnaast wordt in 2020 een uitgebreide evaluatie uitgevoerd. Op basis van deze evaluatie wordt bezien of aanpassingen in de waterschapszorg wenselijk of noodzakelijk zijn.